

บทที่ 1

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม ในพื้นที่ลุ่มน้ำลำเชียงไกร

1.1 สภาพปัญหาและความเป็นมา

ลุ่มน้ำลำเชียงไกร เป็นสาขาหนึ่งของลุ่มน้ำมูลตอนต้นน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีปริมาณฝนเฉลี่ยค่อนข้างน้อย โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย 800-1,000 มิลลิเมตร/ปี และมีปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่ค่อนข้างต่ำ ประมาณ 3-5 ลิตร/วินาที/ตารางกิโลเมตร ในขณะที่พื้นที่ลุ่มน้ำครอบคลุมหลายอำเภอของจังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่การเกษตรเกือบทั้งลุ่มน้ำรวมทั้งเป็นจุดที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ จำนวนมาก ทำให้มีความต้องการใช้น้ำสูงมากขึ้นตามลำดับ ในขณะที่น้ำท่ามีปริมาณค่อนข้างน้อย และมีความสามารถเก็บกักน้ำจำกัดไม่เพียงพอ กับความต้องการ จึงประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่แห่งนี้มาโดยตลอดและสถานการณ์มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆจนทำให้จังหวัดนครราชสีมาและรัฐบาลให้ความสนใจและมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจราชการในเขตจังหวัดนครราชสีมาและได้อนุมัติในหลักการให้พัฒนาลุ่มน้ำลำเชียงไกร เพื่อใช้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำฝนสำหรับอุปโภค บริโภค และการเกษตรกรรมของราษฎรในบริเวณพื้นที่โครงการ ช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้งของประชาชนในพื้นที่เขตอำเภอเทพารักษ์ อำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง และอำเภอเมืองนครราชสีมา ตลอดจนบรรเทาปัญหาภัยน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำลำเชียงไกร ตอนล่าง ตามมาตรการที่สำนักงานชลประทานที่ 8 จะได้นำเสนอต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำในมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับลักษณะสภาพภูมิประเทศและศักยภาพในการพัฒนาอีกทั้งศึกษาความเหมาะสมโครงการที่มีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำลำเชียงไกร จังหวัดนครราชสีมา โดยมีการดำเนินการดังนี้

1) จัดทำแผนแม่บทรวมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งภายในและภายนอกลุ่มน้ำลำเชียงไกร พร้อมทั้งการจัดลำดับความสำคัญโดยพิจารณาทั้งด้านวิศวกรรม เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาพิจารณาการเพิ่มความสามารถในการพัฒนาแหล่งน้ำและเก็บกักน้ำไว้ใช้งานภายใน ลุ่มน้ำให้เต็มศักยภาพของทั้งโครงการที่มีในปัจจุบันและในอนาคต

2) ศึกษาความเหมาะสมของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีลำดับความสำคัญสูง เพื่อสำรวจออกแบบรายละเอียดและดำเนินการก่อสร้างตามแผนพัฒนาแหล่งน้ำทั้งในระยะสั้นและระยะปานกลาง

1.4.5 กำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อการจัดทำแผนหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำในมาตรการที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ลุ่มน้ำ